

SOTESKA VAJPOH

Soteska Divji potok je bila sestavni del vasi Koprivnik. Izvorno ime je *Wildbach*, v jeziku staroselcev pa se je ohranilo poimenovanje *Vajpoh*, *Weipach*, *Waibach*, *Vajbah*. Pri nogometnem igrišču, ki se nahaja na SZ obrobju vasi skrenemo po gozdnatem kolovozu in po treh minutah umirjene hoje prispemo do prvih ostankov žagarskega obrata. V soteski je delovala ena izmed šestnajstih parnih žag na Kočevskem. Prvotni lastnik žage je bila družina Röthel iz Koprivnika. Zanimiva je tudi zgodba o družini Lušin iz Ljubljane, ki je nekaj let uspešno vodila parno žago. Bankrot in tragična smrt sta botrovala, da je žaga pred drugo svetovno vojno propadla. V sklopu žage je bilo nekaj objektov, v katerih so bile nastanjene družine žagarjev. Na pretekli čas nas danes spominjajo ostanki ruševin žage in vodno zajetje hudourniškega potoka. Po pripovedovanju domačinov se je marsikateri otrok iz vasi naučil osnovnih plavalnih veščin prav na tem zajetju. Zajetje, ki je nekoč merilo 6 arov, je danes le nema prispodoba časa. Z veliko mero dobre volje in odnosom do tehnične dediščine bi sotesko lahko primerno uredili.

Žaga v Divjem potoku je bila pred 1. svetovno vojno v lasti Marije Röthel, rojene Bresler iz Koprivnika.

Na pretekli čas nas danes spominjajo ostanki ruševin žage in vodno zajetje hudourniškega potoka.

Iz botaničnega vidika sta soteska in področje okoli nje zanimivi zaradi rastišča lepega čveljca (*Cypripedium calceolus*). V senčnih in strmih severnih pobočjih se domače počutijo vrste, ki so običajne za visokogorski alpski svet. Med njimi je tudi lepi čveljč ali ceptec. Že ime daje slutiti, da gre za vrsto, ki si zasluži našo pozornost. Med vsemi v Sloveniji rastočimi orhidejami se ponaša z največjim cvetom. Kljub velikosti in barvi cvetov ga običajno v naravi spregledamo. Obsežni mešani gozdovi ne prepuščajo dovolj svetlobe na tla. Strmo pobočje Vajpoha in severna lega ustvarjata razmere, ki so značilnost višjih predelov. V primeru, da gozdni orjak zaradi bremena let ali vodne ujme ob padcu naredi okno v sklenjeni gozdni krošnji, se ponudi možnost uspevanja različnih rastlinskih vrst. Prvi, ki je opozoril na rastišče te endemične vrste v okolici Koprivnika, je bil župnik Viljem Savelli. V Koprivniku je služboval v letih med 1946 - 1949 in se ljubiteljsko ukvarjal z botaniko. Lepi čveljček (*Cypripedium calceolus*) spada v družino kukavičevk (Orchidaceae).

Zaščitena endemična vrsta lepega čveljca se nahaja na področju soteske Vajpoh.

JONKEJEV VRT

V ljudskem izročilu se naslavlja travnik pred vhodom v sotesko Vajpoh s »Jonkejev vrt«. Neznano poimenovanje za območje travnika je bilo do nedavnih dni neznanka. Verjetno je temu botroval splet srečnih okoliščin, da je poslana razglednica iz leta 1911 zamenjala lastništvo. Domačin iz Koprivnika je poslal svojemu rojaku, učitelju Augustu Tschinkelu razglednico z naslednjo vsebino: **prevod iz nemščine**

Na ostanke nekdanjega vrta z avtohtonimi sadnimi vrstami nas danes opozarja le divje rastoča tepka, ki nam skupaj z zapisom na razglednici opozarja na pozabljeno izročilo staroselcev.

Jonkejev vrt je izhodiščna točka za pohodniške izlete po Kočevskem rogu. **Izprehod na Golobinjek** in **Eipichlar bag** dobesedno pomeni **Pot na Podstene**, sta le dva destinacijska izleta, ki jih izvaja Zavod za ohranitev kulturne dediščine Nesseltal Koprivnik.

Viri;

Matko, Matjaž. Die HeiMAT Koprivnik ... bila je to lepa vas. Samozaložba, Koprivnik, 2006.

ZAL enota NM RG A I str. 374

29. 3. 1924 – 27. 1. 1939 Lušin lesna industrija in trgovina Koprivnik, vsakovrstno izdelovanje in predelovanje lesa, trgovina z lesom in lesnimi izdelki
